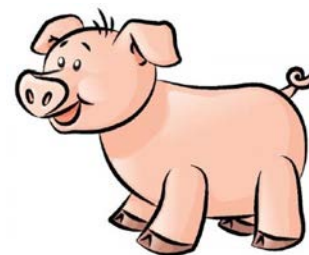

H18 - Mælkeydelse

En optimal mælkeydelse er afgørende for en produktiv farestald

1. Før faring

- Soen skal i drægtighedsperioden fodres så den ved indsættelse til farestald er i middel huld og har en rygspæktykkelse på 16-19 mm (målt i p2)
- Alle vandventiler til søer i farestalden skal give minimum 4 liter pr. minut

2. Efter faring

- Kontroller soen for MMA ved at tage temperatur på soen og mærk yveret igennem for yverbetændelse og hårde kirtler. Har soen haft en langvarig faring med meget fødselshjælp og/eller er syg og har smerter, er det meget fornuftigt at smertelindre soen. Strategi for antibiotikabehandling og smertelindring aftales med besætningsdyrlægen
- Vær særlig opmærksom på store søer og søer med yverbetændelse ved kuldudjævning. De har brug for meget yverstimulering for at opnå maksimal mælkeydelse og skal have grise der er over gennemsnitsstørrelse for besætningen
- Antallet af grise ved soen er den største faktor for en høj mælkeydelse. Tæl antallet af funktionsdygtige pletter og kuldudjævn soen til det samme antal grise

Et væggtab på mellem 10 til 20 kg i diegivningsperioden er normalt og også nødvendigt for, at soen producerer mest mulig mælk

3. Staldtemperatur

- Følg anbefalingerne på H3

4. Sti indretning

- Fareboksen skal være skrånstillet så grisene uhindret kan komme til at die soen fra begge sider

5. Fodring

- Følg anbefalingerne på H19 og H20
- Fede søer begrænses i foderoptagelsen til maks. otte FE/dag
- Det er kuldets tilvækst, der afgør, hvor meget foder der er behov for. Omvendt er det også meget vigtigt, at søerne ikke fodres i stå i diegivningsperioden

6. Bytning af grise

- Undgå så vidt det er muligt at bytte grise imellem kuldene
- Hvis en so er ved at gå i stå og grisene bliver utrivelige, byttes kuldet med stærke grise fra en anden so. Se mere på H11

Kontroller kuldtilvæksten

Kuldudjævn et antal søer til 14 grise og vej grisene. Hvis der tages nogle grise væk i løbet af diegivningen vejes de og noteres. Ved fravæning vejes kuldet igen.

Formel: Daglig kuldtilvækst

$$\frac{\text{Kuldvægt ved fravæning} - \text{vægt af døde/fraclyttede} - \text{kuldvægt ved fødsel}}{\text{Antal diegivningsdage}}$$

Kommentarer til H18 – Mælkeydelse

1.	<p>Vær særligt opmærksom på om vandtrykket falder ved fodring, når der er mange søer der tager vand fra systemet. Forhold som for lavt vandtryk og tilstoppede filtre i ventilerne har stor negativ indvirkning på søernes vand og foderoptagelse, det påvirker mælkeydelsen negativt.</p> <p>En diegivende so drikker op til 35 liter vand pr. dag og producerer imellem 230 og 340 kg mælk ved 4 ugers fravæning.</p>
2.	<p>Når faringen er overstået giver soen mælk 24-30 gange i døgnet – færre gange når grisene bliver ældre.</p> <p>En af de vigtigste faktorer for en høj mælkeydelse er antallet af grise ved soen. Jo flere grise soen passer jo flere liter mælk producerer den.</p> <p>Søer med ødelagte og blinde pletter, yversvamp og ødemer sænker potentialet i farestalden og bør slagtes.</p> <p>Der skal være så meget ro i stalden som muligt. Gør kastrationer og andre rutineopgaver færdigt i et staldafsnit ad gangen, så der hurtigt falder ro på søerne igen.</p>
3.	<p>En lav staldtemperatur er ønskeligt for soen, men kan være negativt for pattegrisene. Ved at følge anbefalingerne i H3 og H13 er det muligt at få temperaturen i farestalden ned på 18 grader hurtigt uden at det går ud over pattegrisenes trivsel.</p>
4.	<p>Løsgående søer i farestalden producerer generelt større kuldtilvækst end søer i kassestier. Det skyldes formentlig at tilgængeligheden til yveret er bedre i en løsgående faresti og at grisene derfor laver længere eftermassage af yveret. Derfor skal boksen stå så skråt i stien, at alle grisene kan die uhindret på begge sider af boksen.</p>
5.	<p>Søer med mere end 19 mm rygspæk følger den samme foderkurve som de øvrige søer indtil der nås otte FE/dag. Herefter er det kun søer i middel og mager huld, der fortsætter med at stige i foderoptagelse, fede søer bliver på otte FE/dag resten af diegivningen.</p>
6.	<p>Ombytning af enkelte grise i kuldet giver mere uro og kamp om patterne. Det fører til flere afbrudte diegivninger med manglende eftermassage af yveret og dermed et mistet potentiale ved soens mælkeydelse.</p> <p>Søer der går i stå kan tildeles et tæskehold der kan stimulere soen mere end dens egne grise kan. Vær opmærksom på at de grise der skal være tæskehold kan klare at gå lidt ned i mælk uden at blive dårlige. De skal være stærke og gerne tre til fire dage ældre end de grise der tages fra.</p>